

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izuzev nedelje in praznika.

Inserat: do 30 pett vrat á 2 D, do 100 vrat á 3 D 50 p, večji inserati
pett vrsta 4 D: notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 1 D;
Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Spravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knalova
ulica št. 5, pričlono. — Telefoni št. 394.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knalova ulica št. 5, L nadstropje
Telefon Šlov. 34.

Dopise sprejemajo le podpisane in zadostno frankovane.

Rokopisov se ne vrača.

Posamezna številka:
v Jugoslaviji od 4-6 str. po D. 1'50, 8 in več
2 D. V inozemstvu 4-6 str. 2 D., 8 in več po 3 D.
Poštnina plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:	V Jugoslaviji		V inozemstvu
	v Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	Din 240—	Din 240—	Din 360—
6	120—	120—	180—
3	60—	60—	90—
	20—	20—	30—

Pri morebitnem povračaju se ima daljša naročna doplatati.
Novi naročniki naj pošlejo v prvič naročino vedno po nakazniku.
Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

PIPI in SLS.

S kratico PIPI (Partito popolare italiano) nazivajo v Italiji italijansko ljudsko stranko, ki je sestra naše SLS. Po svetovni vojni je PIPI igrala v italijanskem političnem življenu tako odlično, pozneje pa klaverno vlogo, da se izplača primerjati jo z razvojem naše domače SLS. Saj je naša SLS v marsičem posnemala PIPI, o čemur svedoči najboljše komunistično krilo, ki je zavladalo v SLS in ki je sedaj, po razpadu PIPI skoraj uvelo. Zgodovina PIPI nam daje marsikateri miglaj za bodoči razvoj naših domačih razmer, za usodo naše SLS.

Italijanska stranka je pred vojno povdarijala nečela, ki so se krila s tedajnimi SLS. Široke mase katoliških vernikov je organizirala na čisto politični podlagi ter varje zanašala verskobojno stališče napram drugim strankam, potem tudi umirjene gospodarske pravice socijalnega razvoja, kakor zadružništvo, kolonsko zaščito ter sindikalno združevanje proletarijata. Po vojni je postala v Rimu vodilni činitelj vladnega delovanja. Pod vodstvom talentiranega organizatorja Don Sturza je v splošni socijalni zmenjavi povojnega časa posnela ekstremna socijalna gesla ter pobijajo na eni strani brezverske pravice vseh socialističnih struj, z boljlevizmom vred, oznanjala skrajna načela ruskega komunizma. V socialističnih vrstah so nastale znane razprtije zakulisnih spletkarjev moskovske internacionalne. V takšnem splošnem medsebojnem pokolu socialističnih voditeljev je bilo PIPI, odnosno Don Sturzu lahko, da ribari v kalnem in da vabi v svojo katoliško-socijalno stranko čim hrabarje. Uspehi klerikalne stranke so se pojaspajevali tudi s tem, da so se pravoverne socialistične mase nahajale v ljutem dvojboju s fašistovsko reakcijo in da je radi tega PIPI imela prosto pot tako v narod, kakor v parlament. Stranka je silno napredovala. Dobila je premoč v rimskem parlamentu. Ministrstva so pada na milo voljo klerikalnih voditeljev.

Z zmago fašizma je nastal preobrat. Ves svet je pričekoval, da na stopi PIPI proti fašizmu in da v imenu toli pogetri socialističnih in katoliških idej napade fašistovsko brezverstvo, fašistovski diktaturo in oligarhijo, fašistovski kapitalizem. Na tisti rimske kurije pa je največja stranka Italije pospravila bojno kopje brez vsakega boja in z nečuveno pasivnostjo prepustila fašistovski stranki politično arena. Don Sturz se je umaknil v samostan. Ko je pred prihodom fašizma stala stranka na vrhuncu svoje moči, je prevzela vsa mogoča moderna gesla, od socialističnega

in demokratičnega do upravnega in avtonomističnega. Raznim italijanskim pokrajinam je občala avtonomijo in je gojila plemenske separatizme. Ko je zavladal fašizem in razglasil program brezpogojnega državnega edinstva, je pa popolnoma utihnila in njen sedanji voljni proglaš niti ne omenja katoliškega komunizma. Danes govori samo o ustavnosti, o demokratizmu in o socijalni zaščiti. Ostala nekdanja visokodonačna socijalna gesla pa je vrgla v koš. Stranko čaka pri volitvah popolna kapitulacija.

Rekli smo že, da so gotove strani tega pokreta odjeknile tudi v vrstah naše SLS. V soglasju s programom italijanske ljudske stranke so naše klerikalni strankarji razvili avtonomizem in socijalistični prapor. Danes stranka že opušča svojo ekstremno socijalno idejo. Stranka se je v zadnjem času potegnila nazaj. Edino, ker jo še drži kvíšku, je avtonomizem, ki mu je ob volitvah dala slovensko lice, ki ga pa danes že izpovedala kot samo upravno potrebo. PIPI je hotela pritegniti mase v cerkev s socialistično idejo. Naša stranka pa vlažejo čisto lokalni interesi nekih omejenih cerkevnih veljakov in zato tudi ne vidi državne ideje, mogočne jugoslovenske države. Dosej je stranka ubijala v Sloveniji mlado državno življenje in zavirala zdrav razvoj cele države. V mase je natprala gore sovra-

šta do Srbov in »Hrvatarjev«, razmerišča je njene poštene čute za delovno disciplino, za veliko domovino, za državljanske dolžnosti. V avtonomistični borbni ni ničesar plemenitega, ker se drži čisto predvojnih demagoških metod in ne najde umirjene besede ter potropljenja. Nočne korakati s potrebami časa in z nujnim zgodovinskim razvojem naših notranjih prilik. Po vsej sili hoče, da zmaga kot manjšinska stranka in da celo državi udari svoj nenaravni avtonomistični pečat, nenaravni v toliko, in kolikor naš novi gospodarski, prometni in splošno-kulturni razvoj še ni pokazal potrebe po avtonomistični grupaciji.

Kakov v vseh mladih državah, pride tudi med nami čas, ko bo treba čuvati državno edinstvo in politično vero v naš skupen dom. Državotvorni udarci ne izostanejo! In ž njimi tudi temelišči obračuni z vsemi strankarji in strankami, ki se nočajo vživeti v novi čas, v nedotakljive resnice državnega in političnega življenja. Kakor fašizem zahteva od PIPI, da da državi kar je državnega, tako mora tudi SLS uvideti, da je na prvem mestu država, ogniljše in še naše skupne svobode pred tolismi, ki zmanjšujejo sovračni, in da se nato še vrste programi lokalnega značaja, gospodarski, zadružni, socialistični, šolski in tudi upravni.

Kuluk v naših krajih in glasovi o reformi.

V zadnjem času vsled razgrnitve seznamov o obsegu kuluka nastalo razburjenje ni povsem utemeljeno, kajti seznamni sami še ne pomenjajo udejstvovanja kuluka. Po čl. 1 pravilnika se namreč začne popravljati občinske in okrajne ceste z ljudskim delom šečeljat, kadar to predlaga gradbeno oblast, kar so predlaga gradbeno oblast in minister za zgradbe tak predlog odobri. Državne ceste se na poopravljajo potom kuluka le, če in kolikor bi se needoločno in nujne potrebe na njih ne mogle izvršiti dovolj hitro iz proračunskega kreditov.

V glavnem je torej odvisno od naših samoupravnih oblastev, ako in v koliko se bo zakon o kuluku izvajal v Sloveniji na občinskih in okrajnih cestah. Gotovo je, da našim občinam in okrajem ne bo potreba posegati po tem tako drakoničnem sredstvu za popravo cest. V skrajnem slučaju imajo tako občine kakor okraji pravico, da v primeru posebne porabe ceste po posameznikih, ki dokazno povzročajo višje stroške za vzdrževanje cest, poberejo izredne prispevke v taki meri, da so ž

Prvič se mora vrniti, da plačujemo v obliki 7% državnega prebitka k državnemu davku tudi primeren prispevek za vzdrževanje bivših deželnih cest, ki so se vzdrževali iz bivših deželnih dokladov, namesto katerih se 70% drž. pribljeti ravno pobira. Kuluk na takih cestah bi znali torej dvojno krviti.

Za primer, da bi se hotel kuluk izvajati na podlagi sedanjih določil, hočemo opozoriti interese na vprašanje dolžnosti kuluka onih davčnih zavezancev, ki plačujejo davke v različnih občinah in okrajih ali celo pokrajinah. Razna oblastva po naših informacijah v takih primerih različno tolmačijo ob-

seg dolžnosti. Nekatera oblastva so celo napačnega mnenja, da je vsak zavzemanec dolžan opravljati kuluk v vsaki občini, v kateri so mu predpisani davki. To stališče je nevezdržno in gotovo ni v skladu z zakonom, ki kvalificira dajatev za osebno dolžnost, ki se ravna po imovinskem stanju. Imovinsko stanje se pa more pravilno ugotoviti le, ako se sešteje vse različne davčne predpise določene osebe, brez ozira na kraj predpisa, ne pa da se progresija dajatve loči na škodo zavezanec po kraju davčnega predpisa. Ljubljanski meščan ima na primer poleg posestva v Ljubljani, vinograd na Dolenskem in hišo na Gornejškem. Ali naj dela kuluk na vsakem kraju po 14 dnih? Še dalekosežnejše posledice pa se pokažejo pri razkosanih zemljiščih, ki segajo pogosto v področje treh ali štirih političnih občin. Dasi razkosanost zemljišča nikakor ne more biti merilo za imovinsko stanje, naj bi po takih razlogih delal posestnik razkosanega zemljišča kuluk tolkokrat po 14 dnih, v kolikor političnih občin sega njegovo posestvo. Že dejstvo samo, da bi moral posestnik, ki ima raztreseno zemljišče pri enaki višini davčnega predpisa delati več nego posestnik. Čiščig posestvo je arondirano, govori odločno za to, da zakonodajalec ni mogel in hotel določiti dolžnosti dela po posameznih političnih občinah, ampak da smatra celokupno davčno obremenitev brez razlike na kraj davčnega predpisa za merilo obsega dajatve. To se da sklene tudi iz tega, da izrecno navaja, da se sme obča poprava cest z ljudskim delom vrstiti načelo dvakrat na leto in sicer sedem dni spomiladi in sedem dni jeseni.

Nadalje si nekatera oblastva niso na jasnom, ali so osebe, stare izpod 18 let in nad 50 let sploh opredeljene kuluk ali pa so le izključene od osebnega dela in v naprej obsojene, da plačajo primerno zamenovo. V Ljubljani so jih na primer sploh izčrtili iz seznama, kar da bi bila fizična starost merodajna za oprostitev. Taka razлага zakona gotovo ni pravilna. Zakon navedene osebe le izključuje od osebnega dela in jih torej smatra nesposobne za osebno delo. Od dolžnosti plačila jih pa ne izključuje, ker so vse dolžnosti, izvirajoče iz kuluka, opredeljene za osebno delo nesposobne osebe edino pod pogojem, da so siromašnega stanu. Drugačno pa razloga je tudi nemogoč, ker se za konodajalcem vendar ne more prilisovati, da je hotel oprostiti težkega breme na ravno osebe v oni starosti, v kateri že imajo zbrano svoje premoženje in žive navadno v udobnih razmerah in torej tudi breme ločje nosijo, nego ljudje v mlajših letih, ki se še bore za svoj obstanek.

Francoz je napravil skoraj neopazeno krenjno z glavo v smeri proti eni izmed miz. »Ali poznate onega gospoda tamkaj?« »Onega tam ob mizi z zelenim senčnikom na svetilki?« »Da, tistega!« »Onega velikega suhega gospoda z močno čustvom in temno brado?« je začudeno vprašal Krag. Francoz je prišel. »Ako bi vi bili Norvežan,« je dejal Krag, »bi ne bili stavili tega vprašanja. On je eden izmed naših najbolj znanih pesnikov. Botofisen.« »Torej pesnik. To je pa dobro. Ali poznate doma, s katero on večerja?« »Ne poznam je.« »To pa poznam jaz,« je izjavil Francoz, in to je vzrok, zakaj jaz zatrjujem, da so vesti, ki ste mi jih poprej poročali o policijskem poročniku, zla.

Francoz je napravil skoraj neopazeno krenjno z glavo v smeri proti eni izmed miz. »Ali poznate onega gospoda tamkaj?« »Onega tam ob mizi z zelenim senčnikom na svetilki?« »Da, tistega!« »Onega velikega suhega gospoda z močno čustvom in temno brado?« je začudeno vprašal Krag. Francoz je prišel. »Ako bi vi bili Norvežan,« je dejal Krag, »bi ne bili stavili tega vprašanja. On je eden izmed naših najbolj znanih pesnikov. Botofisen.« »Torej pesnik. To je pa dobro. Ali poznate doma, s katero on večerja?« »Ne poznam je.« »To pa poznam jaz,« je izjavil Francoz, in to je vzrok, zakaj jaz zatrjujem, da so vesti, ki ste mi jih poprej poročali o policijskem poročniku, zla.

Francoz je napravil skoraj neopazeno krenjno z glavo v smeri proti eni izmed miz. »Ali poznate onega gospoda tamkaj?« »Ona je to,« je odpovedal Francoz.

»S tem nisem postal nič pametnejši.« »To je Sonia,« je dejal.

Sven Elvestad:

Dama v borbi z dvema

Dala sta si prinesi večerjo in se je jela tiko razgovarjati. Polagoma je prihajalo gledališko občinstvo in je napolnilo dvorano s truščem in smerhom, da sta lahko med sabo govorila nemoteno, ne da bi jih kdo mogel slišati ob sosednih mizah. Govorila sta zopet francosko.

»Kaj ste izvedeli?« je vprašal zločinec.

»Zelo občutljivo,« je dejal Krag, »da Vam pričasna slaba vest, zelo slaba vest.«

Krag je govoril tako resno in potroč, kočikom mu je bilo mogoče, da bi videl, kako bo to učinkovito na Francosa. Ta pa ga je ravnuščno pogledal in vprašal:

»Kakšne vesti torej?«

»Policijski poročnik, ki ga isčete, se ne nahaja v mestu.«

»To je fatalno.«

»Da, fatalno, za Vas, manj fatalno pa sam...«

»Kaj sta sicer še izvedeli? Kam je odšel?«

»Pred nekaj dnevi je odpotoval v Kopenhagen skupaj z nekim norveškim detektivom in prijateljem Asbjörnom Kragom. Kakor sem čul, je v sestri s tem potovanjem neka dama.«

»Res? Kdo to zatrjuje?«

»Njegovi tovariši pri policijski oblasti. Vzel sem stanovanje v neki penziji, kjer sem imel strečo, da so me predstavili nekemu policijskemu poročniku iz mesta. Pri malu južini sem spremenoščno razgovor na to stvar. In tako sem zvedel vse.«

»To je res zelo zanimivo, ali se kmalu vrne v Kristijanijo?«

»Domnevajo to. Na stvari pa je nekaj fajn-stvenega. Zatrjujejo, da je zaljubljen v neko dama in pravijo, da je ta dama zapletena v neko fajn-stveno afero in da je zategadelj prosil svojega prijatelja detektiva, da je potoval z njim. Nekateri celo zatrjujejo, da se je dotična dama na zeču čuden način ponesrečila. Vsekakor je docela negotovo, kdaj se vrne. Ali se Vam zdi, da so te vesti fatalne? Žal mi je, da Vam nisem mogel preskrbeli boljših.«

»Meni se nikakor ne zdijo fatalne,« je odgovoril lopov.

»Kaj pravite? Ne razumem Vas. Ali niste prišli semkaj samo in izključno radi tega, da dobite tega policijskega poročnika?«

»Tega mnenja sem bil tudi jaz, ko sem že se del v vlaku. Kasneje pa se je nekaj pripetilo,

odločila, da prevzameta težko misijo oznanjevanja prave vere med slovenskimi narodi. Iz zgodovinskih podatkov ni razvidno posvetno ime Metoda. Dr. Kiseljček prihaja do zaključka, da se je imenoval Metod prvotno Mihail ali Manuil. V tedanjih časih je bil namreč običaj, da so dali vsakemu, kdo je šel v samostan, drugo ime z začetno črko prvotnega imena. Gleda sv. Cirila je avtor mnenja, da ni sprejel imena Ciril pred smrtjo (14. 2. 1. 869), temveč že 1. 845 ali 866, ko je končal svoje študije in Carigradu in postal dijakon. Prej se je imenoval Konstantin. Cirilico je iznašel sv. Ciril po mnenju dr. Kiseljčeka v času, ko je živel s svojim bratom Metodom v enem iz samostanov na gori Olimp (851–859) in sicer 1. 855. V tem času je začel s pomočjo brata prevajati iz grščine v slovenščino nekatere spise verskega značaja. V istem času sta oba brata sklenila, da postaneta vneta oznanjevalci Kristovičev način med slovenskimi narodi, ki so živeli v bližini Bizantije. Na ta način dr. Kiseljček zavrača trditev, da bi bil sv. Ciril iznašel cirilico 1. 862 ali 863, to je po prihodu v Carigrad spremljevalec Rostislava, ki so prosili carja Mihaila III., naj poslije v Moravijo kršč misijonarje. Omeniti je treba, da glede vprašanja, kdaj je sv. Ciril sestavil cirilico, niti soglasja med učenimi slavisti slovenski in neslovanski narodnosti in da ima Kiseljček čisto prav, ko tudi v tem slučaju zastopa svoje mnenje, ki je logična posledica kritične preseže vseh do sedanjih znanstvenih spisov o sv. Cirilu in Metodu. Zelo zanimiva so tudi avtorjeva izvajanja glede trditev, da je našel sv. Ciril v Hersonu reliktive rimskega papeža Klementa I. Dr. Kiseljček dokazuje na podlagi zgodovinskih dejstev, da je ta trditev gola izmišljina.

Nadalje govoril avtor o tem, da je potoval sv. Metod ob priliki poseta imperatorja Mihaila v Carigradu preko Bolgarije, kjer se je sestal, če ne s samim carjem Borisom, pa vsaj z nekaterimi višjimi uradniki, kakor na pr. z Borisom, upraviteljem tedaj bolgarskega mesta in današnje prestolice kraljevine SFSR – Beograda. Zelo zanimiva so avtorjeva izvajanja o Metodovem delovanju v Moraviji. To delovanje ni imelo uspeha. Vzrok temu je bil med drugim tudi sam moravski knez Svatopluk. Sam knez Svatopluk, pravi dr. Kiseljček, se ni zavedal, kako važno vlogo bi lahko igrala cirilica, slovenske knjige in literatura za ujedinitvenje zapadnih Slovanov v veliko in močno državo, sposobno za odpor proti prizadevanju rimskih papežev in nemških kraljev. Ako bi bil spoznal in očenil to vlogo, bi gotovo ne bil indiferenten, bi ne nastopil tako kruto napram Metodu in njegovemu delovanju, temveč bi zastavil vso knježijo in vladarsko ambicijo, vpliv in moč, da obdrži pri sebi Metoda in njegove učence, da jih zaščiti od napadov in preganjanja s strani nemške duhovštine. On bi pomagal Metodu, da razširi slovansko protestivo med celokupnim moravskim narodom in, kakor je storil bolgarski knez Boris, bi ustanoval popolnoma nedvišno moravsko cerkev s slovenskim bogoslužjem, četudi proti volji samega papeža Štefana V. Ker se pa Svatopluk ni zavedal tega zgoščovinskega momenta, ko je imel našepršo priložnost ujediniti vse zapadne Slovane v okvirju ene cerkve s slovenskim bogoslužjem, so ga prehiteli drugi faktorji, ki so razdvojili Slovanstvo tudi na cerkvenem in verskem polju. S tem je škodoval ne samo ugledu, moji in razvoju svoje države, temveč tudi Slovanom vobče, kajti upravni dejstvu, da je del slovenskih narodov prišel pod vpliv rimskega papešta, je pripisati vse poznejše razprtje, nesloga in izvirovajoče težke udarce, ki bi jih sicer Slovani ne bili doživelii, če bi bili združeni v eni cerkvi.

★ ★ ★

— »Ašantka«. Premijera Igre poljskega pisatelja Perzyńskiego bo v ljubljanski drami v četrtek, dne 6. marca ob 8. uri zvezer izven abonmaja. Włodzimierz Perzyński je bil rojen 1878 l. v radomski guberniji. Gimnazijo je dovršil v Petrogradu univerzo v Krakovu; živel je dolgo časa v Italiji in v Parizu. Svoja dela je začel objavljati v krakovskem »Zyciu«. Njegovim »Poezijam« je sledila cela vrsta novel in dramatičnih spisov. Najvažnejši so: »Obešenec dnevnik«, »Lahkomislna sestra« (1905), »Ašantka« (1906), Majsko solnce« (1907). »Pomlad«, »Starješi človek«, »Ljubezen, umetnost in dejanje«, »Franjeva srca«, »Idealistic«, »Jožefova zgodba« (1913). Politika i. dr. Krajiški spisi so izšli po raznih literarnih revijah. Sedaj je Perzyński stalni sotrudnik dnevnika »Rzeczpospolita«, kjer oglaša vsak dan skice »Od dne do dne«. Perzyński je začel svojo literarno kariero kot tankovesten litrik, katerega poezije so niso odlikovale samo z dovršeno obliko, ampak tudi s popolno odkritosrčnostjo. Ta odkritosrčnost, spojena z bistrim opoznavanjem življenja pa je kmalu prebudila še drugo sorodno struno v njegovi notranjosti: smeh in satiro. In ta poleta je najznačilnejša za pozneje Perzyńskiego – pisatelja humoresk in »komedije«. Ostro, neumiljeno opazuje življenje, hkrati pa je umeren in ve, kaj je st. »Ašantka« riše na čudovit način metamorfozo Vladke iz hčnikovega otroka v zlobno žensko, iz samice potepane od peti la-

kajev – v ono že brezdušno, svoj lastni lutki podobno kokoto – lutko... Še vazejši – zlasti v poljskem mišljenju – pa je tip Lonskega, tega velikega ničja, lahkomskega fantiča, ki je samo igrača usode, in sam ne ve, kaj hoče, a je hkratu portret mladeničev kakršnih je mnogo. V naslovni vlogi nastopi kot gost gospa Iva Šestinka. Ostala zasedba je slediela: Vlado gna Juvanova, Mamka gna Rakarjeva, Edmund Lenski g. Peček, Bratkovski g. Danilo, Krečki g. Terčič, Romarski g. Medved, Litoborski g. Cesar, ravnatelj g. Plut, Franek g. Putjata, Jan g. Jerman. Režira g. Putjata.

— *Odys, imenovana povod* »Lepta Odys« najprizanejša plesala današnje Evropo priredi v ljubljanskem operi svoj večer v sobot, dne 8. tm. ob 8. uri zvezer. Njen spored je sestavljen iz točk, s katerimi je dosegla silajne uspehe v Londonu, Parizu, Madridu. Rimu in dunajski secesiji.

Glasbeni vestnik.

— *Vitava*, je drugi stavek simfonische siške »Ma vlast«, ki se izvaja v proslavo stoletnice Bedriha Smetane na koncertu Zvezde godbenikov, pod vodstvom kapelnika g. Ant. Balatke v ponedeljek, dne 10. marca tl. V temi senci Češkega lesa izvirata dva studenčka: prvi žubori veselo in toplo, drugi pa teče hladno in mirno. Bistri valovi skakajo od kamencska do kamencska, oba vreleca se zdržita in leskečeta v zarji juntrnjega sonca. Nastane potoček, ki početek mogočne reke Vitave, ki naraste v svojem toku po češki zemlji v mogočen veletok. Tek Vitave nas vodi skozi goste šume, iz katerih se čuje vedno bližje glas gozdnih rogov, veselo lovsko življenje. Iz šuma nas priprelja v ravnično, kjer pleše na njenem obrežju ob poskočni polki vesela družba svatov. Znosi se, v mesecini rajačo vodne vole po srebrnih valovih, v katerih se zrcalijo obristi temnih gradov, pomnikov nekdanje slave. Vitava pada preko neštete kataraktov, izkonalna si je široko strugo, v kateri se veličastno vali proti »Maťuški Pragi«, kjer jo pozdravlja staroslovni Višegrad. Nato pa počasi izginja v dajavo. — *Vstopnice v Matični knjigarni*.

— Josip Stolcer je mlad hrvatski komponist, ki piše v prvi vrsti le simfonična dela. Rojen je bil leta 1896. v Čakovcu, kjer je njegov oče pek. Te obriti se je pričeli tudi on, obenem se pa bavil iz lastne pridnosti tudi z glasbenimi nauki. S podporo čakovskih meščanov, študiral je glasbeno akademijo v Budimpešti in po prevratu je s podporo zagrebške vlade nadaljeval svoje študije v Pragi. Pisal je kakor rečeno razna dela za orkester, komorne kvartete, latinske maše in simfoniski opero. Na ljubljanskem koncertu se izvaja eden izmed njegovih dveh kvartetov. Koncert je v ponedeljek 10. marca.

— *Zanrivi glasbeni večer v Zagrebu*. Zagreški glasbeni zavod prireja tekmo zadnjih let vsako sezono celo serijo takozvanih intimnih večerov, v katerih prinaša v prvi vrsti jugoslovenska dela, razen tega pa tako zanimive internacionalne spredke zlasti moderne glasbe. V petek, dne 7. marca se vrši v glasbenem zavodu komorni koncert, ki prinaša izključno jugoslovenska nova dela in sicer kvartet v d-molu Antonia Dobroniča, dalje kvartet v D-duru našega Lucijana Škerjance in kvartet K. Krenedžev. Škerjandev kvartet se izvaja v prvem koncertu jugoslovenske glasbe v naši Filharmoniji, Dobročičev kvartet pa pride na vrsto v aprilovem koncertu. Pri koncertu dne 10. marca pa se izvaja mesto Dobroniča, kakor je bilo prvočno objavljeno, kvartet Petra Konovića.

Književnost.

— *Milan Puglić: Zakonci*. Drugi natis. Izdana in založila Učiteljska tiskarna, Ljubljana 1924. Str. 150. Cena elegantno vezani knjigi Dne 28. Milan Puglić je znani po svojem mičnem pripovedovanju in po jezikovni spremnosti ter se priljubi tudi vsakemu novejnu čitatelju, ki ga vzame prvič v roke. Vsebina »Zakoncev« nam kaže niz nastrov, ki jih vsebuje delo itd.: Ljubica, — Stava, — Obisk, — Albina in dva zakonska moža. — Znamenje. — Reza tega ne razume, — Stara korenina. — Rubežen. — Zavist. — Na počitnicah. — Da je knjiga dobra, ni potreba posibej do kazovat, saj je najboljši dokaz to, da je razprodana in da je doživela drugi natis. Pripomoremo jo ljubiteljem zbabave in dobrega čitalca. Knjiga je okras vsaki domači, društveni in javni knjižnici, ker ima tudi elegantly vnosno opremo.

— *Ernest Tiran: Čudežne gosli (Solski oder II. zvezek)*. Dramatična pripovedka s petjem in plesom v treh dejanjih. Uglislaj Perzynski je bil rojen 1878 l. v radomski guberniji. Gimnazijo je dovršil v Petrogradu univerzo v Krakovu; živel je dolgo časa v Italiji in v Parizu. Svoja dela je začel objavljati v krakovskem »Zyciu«. Njegovim »Poezijam« je sledila cela vrsta novel in dramatičnih spisov. Najvažnejši so: »Obešenec dnevnik«, »Lahkomislna sestra« (1905), »Ašantka« (1906), Majsko solnce« (1907). »Pomlad«, »Starješi človek«, »Ljubezen, umetnost in dejanje«, »Franjeva srca«, »Idealistic«, »Jožefova zgodba« (1913). Politika i. dr. Krajiški spisi so izšli po raznih literarnih revijah. Sedaj je Perzynski stalni sotrudnik dnevnika »Rzeczpospolita«, kjer oglaša vsak dan skice »Od dne do dne«. Perzynski je začel svojo literarno kariero kot tankovesten litrik, katerega poezije so niso odlikovale samo z dovršeno obliko, ampak tudi s popolno odkritosrčnostjo. Ta odkritosrčnost, spojena z bistrim opoznavanjem življenja pa je kmalu prebudila še drugo sorodno struno v njegovi notranjosti: smeh in satiro. In ta poleta je najznačilnejša za pozneje Perzynskogaa pisatelja humoresk in »komedije«. Ostro, neumiljeno opazuje življenje, hkrati pa je umeren in ve, kaj je st. »Ašantka« riše na čudovit način metamorfozo Vladke iz hčnikovega otroka v zlobno žensko, iz samice potepane od peti la-

kaev – v ono že brezdušno, svoj lastni lutki podobno kokoto – lutko... Še vazejši – zlasti v poljskem mišljenju – pa je tip Lonskega, tega velikega ničja, lahkomskega fantiča, ki je samo igrača usode, in sam ne ve, kaj hoče, a je hkratu portret mladeničev kakršnih je mnogo. V naslovni vlogi nastopi kot gost gospa Iva Šestinka. Ostala zasedba je slediela: Vlado gna Juvanova, Mamka gna Rakarjeva, Edmund Lenski g. Peček, Bratkovski g. Danilo, Krečki g. Terčič, Romarski g. Medved, Litoborski g. Cesar, ravnatelj g. Plut, Franek g. Putjata, Jan g. Jerman. Režira g. Putjata.

— *Ljubljanski Zvončni prinaša* v februarju je imenovana povod »Lepta Odys« najprizanejša plesala današnje Evropo priredi v ljubljanskem operi svoj večer v sobot, dne 8. tm. ob 8. uri zvezer. Njen spored je sestavljen iz točk, s katerimi je dosegla silajne uspehe v Londonu, Parizu, Madridu. Rimu in dunajski secesiji.

Sokolstvo.

— *Sokolova maškerada*. Včeraj se je vršila tradicionalna sokolova maskarada v vseh prostorih Narodnega doma. Poset je letos dosegel rekord. Povod je zavladala že ob 17. tako gneča, da je bila vsak prava zabava izključena. Masko so bile prav pestre in mestoma zelo razkošne. V gornji dvorani je igral orkester Dravske divizije pod osrednjim vodstvom kapelnika dr. Cerina. Bifete so oskrbovale narodne dame. — Zabava je trajala do zgodnjega juntranja ure in klub letosnemu dolgemu predpustu se nadstevilno občinstvo kar ni hotelo ločiti od pustnega rajanja. Tudi po drugih prireditvah te večera je vladala živahna zabava. — Bar je boljši vrhunec svoje konjunkture.

— *Dramatični odsek Sokola v Štepanji* vasi v Stepanji vse v nedeljo 9. tm. v društveni televadnici v Stepanji vasi F. Ganglovo dramo Štridejanko »Sina«. Začetek ob 19. uri.

— *Sokol Ljubljana II* priredi za vse člane in članice redno mesечно predavanje dne 6. marca tl. (četrtek) od 19.–20.–21. zvezčar na realki, soba I. A. Iz dvorišča prileže levo. Snov: *O alkoholizmu s posebnim ozirom na upor alkoholizma rodilcev*.

— Za Sokola v Stepanji vasi je darovala družba veselih prijateljev Sokola znesek 250 Din v gostilni pri A. Žabaku. Zoper ena opeka k strehi »Sokolskega doma«. Da bi se našlo še dosti posnemalcev. Zdravo.

Pozabljeni jubileji.

— *Narod, ki svojih zaslужnih mož ne časti, ni vreden, da so se mu rodili*

Dne 14. prosinca tl. je bila stoletnica rojstva, lani dne 31. veljača srpanja po 50 letnici smrti zaslужnega slovenskega književnika slovenčana.

Antona Lesarja.

Rodil se e Lésar v Sušici pri Ribnici. Leta 1847. v mašniku posvečen ni dobil takoj službe (kratje je bila v duhovniškem poklicu nadprodukcijski), zato je bil dve leti domači učitelj v neki plemiški rodbini v Ljubljani. Leta 1850 je postal škofov kapelan, leta 1852 pa veroučitelj na ljubljanski realki. Leta 1858 je napravil na dunaski univerzi profesorski izpit iz slovenščine ter bil kmalu potem imenovan za rednega profesora slovenčine na realki, katero službo je opravil do spomladi 1873.

Pisateljevati je začel l. 1849. Spisal je razne molitvenike, katekizem, liturgiko, zgodbe sv. pisma za ljudske šole, zgodbe katoliške cerkve, Perpetua, ali afriški mučenici (Slov. Večernice 1869). »Prvi nauki lepo in hitropis« itd. Leta 1864 je opisal »Ribniško dolino« z lepim zemljovidom (Leino poročilo realke.) Dopisoval je v razne liste pod imenom A. Šuski Šušan. Šušanec tako v Zgod. Danico, Novice, Kolesar Mol. dr. Večernice, Letopis Sl. M. itd. Trajne vrednosti pa so njegove slovenške razprave, tako »O glasovju slovenskega jezika (Leino poročilo realke 1861)«, »Slovenska slavica v spregledu (1863)«. Več let je bil Lesar tudi odbornik in matihvi tajnik Matice Slovenske. O njem sam veljajo besede, ki jih je napisal v posmrtnici Mat. Debeljak (Letopis M. S. 1871). »Slavne može imenujemo vse, ki svojemu narodu, kakor si že budi, kažejo in gladioj pot do prave, vzvišene in blagodejne omike.«

Simon Robič.

Dne 1. svečana tl. je bila 100 letnica rojstva velikega čudaka-ucenjaka Simon Robiča (ali Rabiča) kakor se je pisal do 1865. Rojen je bil v Kranjski gori, kjer so še danes rodovi Rabičev. V duhovnika posvečen je kaplavoval v raznih krajinah, tako v Metliki, Loškem potoku, Dubu, Predvoru, Borovnicu in Senčurju. Bil je pač nemiren učenjaški duh, vesel šaljiv, zbadljiv in svobodomiseln, ki se je za vse drugo bolj brigal, kakor za duhovski poklic, zato ni dobil lastne župnine. Sele 50 let star je postal duhovni upravnik na visoki Šenturški (St. Urh) nad Cerkljami, kjer je ostal do smrti tj. celih 23 let. Tu na visoki planinah se je počutil popolnoma srečenega, ker je bil nenasaveden prijetjal prirode. Zanimalo ga je v prirodi vse: živalstvo in rastlinstvo. Preiskal je vse vodilne in skoraj nepristopne gorske jarke stikajoč za polži in žuželkami. Napravil si je velike zbirke hroščev, polžev, rastlin in okamenin. Iztekal je mnoga hroščev in polžev, da bo izdal tudi pravoreč. Raztegnile so se iz novega zakona na osobje blvše južne železnice le dolžnosti. Niso se pa dali temu osobju iz novega zakona prejemki, kot so jih deležni ostali državni železničarji.

— *Klubuk*, ki ga je vedno nosil. Glavno svojo zbirko je prodal deželemu muzeju za 1500 gld, toda dasi velik reverž, je ves izkupiček naklonil za dijaške ustanove. Manjše svoje zbirke je daroval raznim šolam in zavodom. Planinski prebivalci med Kamnikom in Kranjem se radi spominjajo tega zbabavnega čudaka, učenega svetega celjskih železnic.

Matija Ahacelj.

Gospodarstvo.

Dr. Fran Spiller-Muys:
SE ENKRAT: AGRARNA OPERACIJA IN AGRARNA REFORMA.

Govorč na raje sledče številke: Skupno število do konca leta 1923 provedenih agrarnih operacij (razdelb in uredb skupnih zemljišč, zložb, novih uredb servitutnih pravic) znaša 878 s 51.036 ha in s 7215 udeležencimi. Čaka na rešitev pa danes še 711 slučajev s 83 tisoč 405 ha in 1.163 udeleženci, nevstevni številne prekmurske slučaje. Dnevno prihajač pa še nove provokacije in prošnje. Agrarne operacije so izvršile nadalje sledče melioracije: Izboljšale so 36 planin oziroma pašnikov s skupno površino 8554.19 ha.

Potov in cest so zgradile v dolžini 73.69 km, postavile 22 plemenskih hlevov in 23 planinskih koč ter plotov v dolžini 28.770 m. Vodovodov so napele 24 z dolžino 4563 m, napravile 31 nabiralnikov vode z vsebinom 878 m³ ter 66 napajališč.

Gorenje številke je mogoče pravilno presoditi le, če se upošteva, da tvori vsak posamezni agrarnopravni služaj pravzaprav dolgotrajan in često komplikiran agrarno pravdo, poleg katere je treba izvršiti tudi obsežno zemljemersko in kulturno tehnično delo.

Toda da se povrnm k razpravi, ki mi je dala povod za te vrstice! Pod pojavljenim »Bistvo agrarnih operacij in agrarne reforme« skuša g. pisek dokazati iz bistva obet vprašani, da je združitev teh poslov nemogoča. Njegova izjava me, kakor rečeno, niso prepričala. Predaleč bi me zavedlo podrobno razpravljati o bistvu agrarnih operacij. Zato pa opozarjam na svojo ravnokar izšlo brošuro »Agrarna vprašanja v Sloveniji«, kjer sem obširno in podrobno obdelal tudi to snov. Priznati moram si, da kaže agrarna reforma pretežno socijalnopolične težnje ali ima vsaj v njih svoj izvor. Docela pogrešeno pa je, ako trdi g. pisek, da imata obe agrarnopravni panogi skupno te tehnični del opravil in pa — po nerodnosti — besedo »agrarna«.

Poleg drugih važnih problemov (upostavitev in ohranitev srednjih kmetij, uzakonjenje posebnega kmetijsko-dednega prava, zakonite omejitve prometa z zemljišči, zaščita minimalne kmetijske posesti itd.) se mora pečati moderna agrarna politika predvsem z vprašanjem primerne porazdelitve zemelje kot kmetijskega obratnega kapitala. Rakrana našega kmetijstva je skrajna razkosanost zemljišč. Kvarne posledice te razkosanosti za kmetijsko gospodarstvo so obče znane in moderna agrarna politika stremi za tem, da jih potom zložb (komaracij) odstrani. To je najtežje agrarno delo v očigled znani konservativnosti kmetijskega ljudstva. Agrarna reforma, ki dodeljuje veleposredniemu zemljištu agrarnim interesentom, sedaj le še povečava to rakrano, ker se izvaja brez veze z ostalimi agrarnimi vprašanji. Zato je upravičena zahteva, da se agrarna reforma ne neguje samo kot potok političnega razvoja, državnega, socijalnega, kulturnega in gospodarskega, marveč pred vsem kot »agrarna reforma«. Zemlja bi se smela agrarnoreformnim potom dodeljati le pod pogojem, da se posestniki dotične občine podvržejo zložbi svih zemljišč. Pa še nekaj. Na podlagi znanega cesarskega patentu iz 1. 1953. so se odkupila zemljiška bremena (servituti) na graničnem svetu z odstopom nekaj sveta bivšim podložnikom - kmetom. Pri tem so večinoma kmetje utrpieli precešnjo škodo, ker se njihove servitutne pravice niso cenile z ono vrednostjo, ki so jo imele v resnicu za kmečko gospodarstvo. Agrarna reforma bi moral, če hoče biti res to, kar se imenuje, določiti tudi zakonito možnost, da se vsaj na hujše take krivice popravijo. Še danes pa bremenijo na nekaterih veleposestnih servitutih, ki jih je treba odkupiti. Tako zložbe kakor nove uredbe in odkupi servitutnih pravic pa spadajo v delokrog »agrarnih operacij«. V interesu enotnosti reševanja vseh teh agrarnih vprašanj bi bilo, da se isto vrši po enotnih oblastih. To potrebo priznavata tudi vsa moderna agrarno - pravna literatura (prim. Mosdorfer, Bauernstand u. Staat in dr.) in je v avstrijski republike n. pr. tudi poverjeno izvrševanje takozvanega »Wiederbesiedlungsgesetza« v resnicni oblasti za agrarne operacije. Tudi g. Šumski svetnik prihaja končno do istega zaključka, ko pravi, da je za strokovno - in pravno-tehnično izvršitev ali bolje ureditve razmerja agrarnoreformnih interesentov ustroj in delokrog »agrarskih operacij«, kot nalaču ustvarjen in se jim morejo ti posli brez pomislov poveriti, čim bo enkrat načelno izpeljana prva in glavna etapa agrarne reforme: razlastitev tistega, kar presegta t. z. maksimum.

Če pa želi g. pisek nadaljnje debete, ga vabim v strokovno časopisje, da ne bova preveč dolgočasa bralcov in bravcev »Slov. Naroda«.

★ ★ ★

Borzna poročila.

Efekti: 7% invest posol. 1921 88-89, 2 1/2% drž. renta za ratnu štetu 180-190. Ljubljanska kreditna 232-237. Centralna banka 71-73. Hrv. ekspomptna banka 167-168. Kreditna banka, Zgb. 145-147. Hipotekarna banka 87-89. Jugobanka 137-138. Praštediona 1040-1050. Slašenska banka 106. Eksploatacija 120-127. Drava d. d., Osiek 425-430. Sečerana, Osiiek 1430-1460. Isis d. d. 58. Nihiag 125-130. Gutman 1560-1600. Slaveks 780-825. Slavonija 157-161. Strojne tov. 150-155. Trboveljska 732-740. Večve 178-182. 5. — Zagreb, 5. marca. Sprejet ob 13. Curihi 13.80-13.90. Pariz 3.25-3.30. London 342.25-345.25. Dunaj 0.11235-0.11635. Praga 230.40-233.40. Trst 341.25-344.25. New York 79.125-80.125. Budimpešta 0.135-0.165. Valute: lira 3.37-—.

— Beograd, 5. marca. Dunaj 0.1134. Berlin 42.25. Ženeva 1382.75. London 344.75. Milan 344. New York 79.85. Pariz 325.70. Praga 232.15. Solun 135.

INOZEMSKIE BORZE.

— Curihi 5. marca (Izv.) Današnja borza: Beograd 7.15-7.25. Berlin 1.25-1.29. Amsterdam 215-215.50. New York 577/-578%, London 24.82-24.855. Pariz 23.4-23.5. Milan 24.55-24.75. Praga 16.655-16.725. Bukarešta 3-3.10. Sofia 4.25-4.30. Dunaj 0.008150-0.008175.

— Dunaj, 4. marca. Devize: Beograd 886-890. London 304.500-305.500. Milan 3029-3051. New York 70.935-71.185. Pariz 2882-2898. Praga 2045-2055. Curihi 12.265-12.315. — Vautre: dolar 70.860-71.260. dinar 879-885. lira 3025-3045.

— Trst, 5. marca. Današnja predborza: Beograd 29.10-29.175. London 100.20-100.35. Pariz 95.25-96. New York 23.25-23.35. Praga 67.30-67.35. Curihi 402-404.

Jrgovci, obiskite VIII. mednarodni vzorčni velesejem v Pragi!

Pojasnila in legitimacie daje
Cehoslovaški konzulat Alona Company
Ljubljana

Izpred sodišča.

TEŽKA TELESNA POŠKODBA

Ljubljana, 5. marca.

Na obtožni klopi sedi danes pred potrošniki 24 letni posestnik sin Jožef Ložar iz Sneberjev, ki je dne 23. januarja 1924. v Ihanu sunil Ivana Polža z nožem v hrbotu takoj, da mu je preezel možog nad tretjim podolžkom prsnih vretenec in ga s tem težko poškodoval ter napravil za težje delo nezmožnega. Dogodek se je odigral kot običajno zopet pred gostilno, in sicer ob prički pretepe med zbranimi Domžalcami in Sneberjanimi. — Zretev tega preteka je postal Polž, Jožef Ložar pa je prišel radi hudoleti na težke telesne poškodbe pred porotom.

Otoženec Ložar se zagovarja, da je ravnal v silobranu. Pravi, da so ga fantje iz Domžal v gostilni izvili, nakar je skusal oditi iz gostilne, kar pa mu je prepredil eden omenjenih fantov, ki mu je z nožem zastavil pot. Med tem so mu priskočili na pomoč Sneberjani in se je med obema skupinama razvili pretep, tekmo katerega je otoženec v silobranu sunil Polža z nožem v hrbotu.

Sodna izvedenca dr. Travner in dr. Novak sta izjavila, da je Polž vsled zadobljene poškodbe 40 odstotkov delancermožen. Naselite mu je desna noge popolnoma obročena, leva pa le deloma.

Zasišane so bile razne priče, ki so dogodek sicer precej drastično opisovale, niso pa mogle podati o dogodku samem jasne slike. Sodišče je stavilo porotnikom tri vprašanja, in sicer prvo glede hudoletne težke telesne poškodbe, drugo da je ravnal v načelu prizadeti Polžu težko poškodbo in tretje glede prekoručenja silobrana.

Razprava se nadaljuje.

MARIBORSKA POROTA.

— Morilec svoje žene. V tork je pred porotno sedel Lovrenc Drevenski, posestnik v Stanoršinju, okraj Ptuj. — Obtožna ga dolži, da je dne 7. novembra m. l. v Ptiju s 16 bodljaji z nožem proti svoji ženi tako ravnal, da je reva na težkih ranah kmalu umrl. Zopet tragika zakonskega življenja. Večen prepir in pretep v hiši je pokojno ženo pripravil do ločitve zakona. Cenav je ženo med vojno sama gospodarila, in sicer tako dobro, da je posesto razbremnila vseh dolgov, je, v letu 1917. od vojakov se vrnila mož, zopet začel svoje surovo obnašanje proti njej. Končalo se je razmerje s tragiko v Ptiju. Porotniki so imeli odločiti vprašanje, ali je imel Drevenski namen ženo spraviti s sveta. To vprašanje so z devetimi glasovi zanikalici, a potrdili z istimi glasovi vprašanje dejanja na uboji, vsled česar je porotni sodni dvor obsodil Drevensko na deset let težke ječe.

Poizvedbe.

— Zlat uhan se je izgubil včeraj na Sokolski maskeradi v Narodnem domu. Pošten naiditelj naj ga odda proti nagradi in upravljušči.

— Grafologične ocene značajo velike važnosti za vsakega, izdeluje na strogo znanstveni podlagi Fran Vorsič, Maribor, Slomškov trg 16. Vpošlje se: neprisiljeno lastnorčno podpisano pismo (najmanj 20 vrstic) in Din 26, ozdr. 51, ali Din 101 ev. znamke Pojasnila daje tudi trgovina Sever v Ljubljani, Selenburgova ulica.

— Prostovoljna javna dražba slamenkov, klobukov in modrega blage — se vrši od 3. marca 9. ure dopoldne dalje pri tivtski Ivanu Stöckli, Kongresni trg 2. 1650

Najnovejša poročila.

Pesimistični glasovi o opozicionalnem bloku.

Stiki med dr. Korošcem in radikali — Dr. Korošec razbije opozicionalni blok, ako mu radikali dajo — avtonomijo?

— Beograd, 3. marca. (Izv.) Današnji dopoldanski listi zelo pesimistično presojojo akcijo za ustanovitev opozicionalnega bloka, tako »Politika«, kakor tudi radikalno »Vreme«. Poslednji list omenja, da je bilo opažati v demokratskih vrstah veliki pesimizem, ko so značili za pravo vsebino resolucij, sprejetih v Zagrebu na sestanku hrvatskega narodnega zastopstva in na glavnem sestanku SLS v Ljubljani, in to baš glede glavnih programnih točk. Po zatrdilu »Vremena« ne kažejo v klerikalnih krogih niti malo volje za skupno sodelovanje z demokratimi, ker se boje, da bi se s sporazumom z demokratimi očital položaj demokratov v Sloveniji, s katerimi vodi SLS najljutješo borbo. V klerikalnih krogih so snoči tudi izjavljali, da ni upati na prihod radičevcev v Beograd (vsaj v takem številu ne, da bi bila omogočena akcija za padec Paščeve vlade).

— Beograd, 5. marca. (Izv.) Po snočni seji so bili člani Jugoslovenskega kluba zelo rezervirani. Po zatrdilu nekaterih klerikalnih poslancev je smatrali »sedanje situacijo za zelo kritično«. Radičevci do danes dopoldne še niso prišli v Beograd. Tu je samo razširjena govorica, da je odpotoval s poslanskimi pooblastili v Beograd podpred-

umorno Radič vodi boj proti četnosti države. Radič hoč v svetu predstaviti našo državo kot imperialistično in militskično državo, ki edina moti mlj na Balkanu, v Evropi in v vsem svetu.

— Beograd, 5. marca. (Izv.) Na današnji dopoldanski seji je zunanjji minister dr. Ninčić odgovarjal na interpellacijo posl. Stepanovića glede onih odstavkov komunikacija HRSS, ki je bil sprejet na nedeljskem zborovanju v Zagrebu in ki govori o nekem kompenzacijo za to v avtonomijo Slovenije. S pomočjo hrvatske ljudske stranke bi oslabil dr. Korošec tudi položaj Stjepana Rađića med hrvatskim kmetiškim prebivalstvom. Zagrebški dopisnik »Politika« pristavlja k tej vesti, da je vprašal podpredsednika HRSS dr. Mačka o resnosti te vesti. Ta mu je kratko izjavil, da je HRSS znano, da so se vršili med radikalni in SLS politični razgovori. SLS pa je baje predloge radičalov odklonila. Po mnenju dr. Mačka je treba to vest anglešči z veliko rezervo in skepso.

NARODNA SKUPŠČINA.

Odločna izjava zunanjega ministra proti komunikeju HRSS.

— Beograd, 5. marca. (Izv.) Na današnji dopoldanski seji je zunanjji minister dr. Ninčić odgovarjal na interpellacijo posl. Stepanovića glede onih odstavkov komunikacija HRSS, ki je bil sprejet na nedeljskem zborovanju v Zagrebu in ki govori o nekem kompenzacijo za to v avtonomijo Slovenije. Radičevci do danes dopoldne še niso prišli v Beograd. Tu je samo razširjena govorica, da je odpotoval s poslanskimi pooblastili v Beograd podpred-

umorno Radič vodi boj proti četnosti države. Radič hoč v svetu predstaviti našo državo kot imperialistično in militskično državo, ki edina moti mlj na Balkanu, v Evropi in v vsem svetu. Odločno zavrača zunanjii minister tudi drugo točko komunikacija, ki govori o zasdebi Soluna po naši vojski. Namen te točke je prozoren. S tem hočejo našo državo očrniti pri prijateljskih v zvezniških državah. Kratko je tudi zavrnit trditve komunikacija o narodni manjšini v Makedoniji. Med vlaharnim odobravljnjem je končno zunanjii minister izjavil, da bo vedno in vsak trenotek značilna vladavina varovati interes hrvatskega, slovenskega in srbskega naroda. Vedno bo znalo tudi v bodočnosti vršiti svoje dolžnosti.

— Gовор zunanjega ministra je zborica sprejela na znanje in so v parlamentu posebno komentirali ministrovod izjavu o Radiču. Nadaljuje se druga podrobnja razprava o proračunu.

To in ono.

PROSILEC PRI PETRU VELIKEM.

Zenske rade opozarjajo na včino dne, da mož, mož se kaj takega ne spodobi.

Domači mr. domači med, kako pozno nista prisna.

Eksterz se privlačujejo, da ni način.

— Usoden spanec Italijanskega trgovca. Dne 2. t. m. se je vračal iz Indije v Zagreb Italijanski trgovec Salomon Tolentino. Ostredno utrujen ob potovanju je v napolnjenem vagonu tretjega razreda zaspal. To svojo neopretnost je drago plačal. Ko se je pred Sisikom prebudoval, je opazil, da mu je neki držen žepar izmaknil iz notranjega žepa suknje Itinico, v kateri se je nahajalo 41.000 dinarjev gotovine, 3400 italijanskih lir, en ček na Jugoslovensko banko v Zagrebu, glaseč se na 100.000 Din, drugi ček na banko »America« v Trstu, glaseč se na 10.000 lir in o

Zaloga klavirjev in pianinov
na boljših tovarn Bösendorfer, Czepka,
Ehrbar, Höglzl, Schweighoffer, Original
Stingl Itd.
Tudi na obroki.

Jerka Rabal, roj. Dolenc, Ljubljana,
Hilšerjeva ulica Števila 8.

Dr. BRESKVAR
ordinira od 19. dopoldne
do 3. popoldne
Hilšerjeva ul. 7 (Gradišče)

za odgovore uprave
naj se prileži
1 dinar. Platuje se
vnapej.

MALI OGLASI

Senčni malih oglasov
vsaka beseda
50 para. — Najmanj
pa din 5.—

Prager Presse za Jugoslavijo.

Ta najbolji informiran in najbolji razširjen dnevnik v Ceškoslovaški republiki in tujini stane za kraljevino SHS (radi znižanja poštnega tarifa) samo Din 40— mesečno.

Najboljše trgovske in obrtniške informacije i. t. d. držav Male Antante.

Trboveljski premog in drva dobavlja

Družba ILIRIJA
Ljubljana, Kralja Petra trg 8
Plačilo tudi na okreke.
Telefon 220 272

Za skorajšnji vstop iščemo prvorstnega uradnika (uradnico)

ki zna perfektno stenografiati in pisati na stroj. Pisemne ponudbe z vsemi potrebnimi podatki naj se naslove na: Združene naravnice Vrste, pošta Dev Mar. v Polju.

DEŽNE PLAŠČE

iz prvih angleških tovarn od Din 350 do Din 800.

Glavna zaloge:

DRAGO SCHWAB, Ljubljana, Evorni
trg št. 2.
Za nepremočljivost Jamčim!

Mednarodni vzorčni velesejem v PRAGI

od 18. do 23. marca 1924.

Najugodnejša prilika za nakup
vsakovrstnega blaga, ki je razstavljen
v 17 skupinah. — Nad 2000 razstavljalcev

— Izredno potovne ugodnosti —
33%, popusta na češkoslovaških želez-
nicah, veljavno tudi za hrvoščake.

Češkoslovaški vlastni za polne liste popolnoma odpada, ker poset. legi močno nedovesta istega.

Pojasnila in legitimacija daje:

Cehoslovaški konzulat
Ljubljana, Breg 8.

Aloma Company d. o. o.
Ljubljana, Kongresni trg 8.

Vse hiti

v modno trgovino, Mestni trg 19

A. Šinkovic nasl. K. Soss
kjer se vrči do konca tega meseca

inventurna prodaja.

Posebno ugodno nakupite:
kožuhovino, porilo za dame, gospode,
deco. — Pletene jopice, trikotažo.
Predpasnike, nogavice, rokavice.
Svilo vseh vrst, kravate, naramnice i. t. d.
Zunanja naročila poštne
obratno.

SLAVENSKA BANKA D. D. ZAGREB — podružnica: LJUBLJANA

Delniška glavnica Din 50,000.000 — in rez. preko Din 12,500.000 —

PODRUZNICE:

Beograd
Bjelovar
Brod n. 8
Celje

Dubrovnik
Gornja Radgona
Kranj
Maribor

Murska Sobota
Novi Sad
Osijek
Sarajevo

Sombor
Šušak
Šibenik
Višnje
Wien

EKSPOZITURE: Rogaska Slatina (sezonska), Škofja Loka, Jesenice.
AGENCIJI: Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.
AFILIACIJI: Slovenska banka, Ljubljana, Jugoslavenska industrijska banka d. d., Split

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

—

ordinira od 19. dopoldne
do 3. popoldne
Hilšerjeva ul. 7 (Gradišče)

Službe

Stenografinja
z veliko praksou, itča me-
sta Ponudbe pod »Ste-
nografinja/1640« na upravo
»Slov. Narodac«.

Šivilja
gra živat na dom vsa-
kršna dela: prevzela bi
lahko tudi službo. — Po-
nudbe pod »A. B. C.
1641« na upravo »Slov.
Narodac«.

Deklica,
17 let starca, poštenih
staršev, sprejme vse
službo. — Ponudbe pod
»Mesto ali dežela/1635«
na upravo »Slov. Narodac«.

Službo v pisarni
166 gospodinjska, — večja
slovenščinska in nemščinska
jezikova v govoru in pisavi.
Gre prvič za brezplačno. —
Ponudbe pod »Zanes-
ljiva/1607« na upravo
»Slov. Narodac«.

Službo majorja
166 zakonski par brez
otrok, star 27 let, več
gospodarskega dela; go-
govci slovenščin in nem-
ščin. — Naslopi Šeli s. 1.
aprilia. — Ponudbe pod
»Vesten/1601« na upravo
»Slov. Narodac«.

Inženjer-kemik,
diplomirani, z dolgoletno
prakso, perfekten bilan-
cist, samostalen, kore-
spondent v slovenščinem,
srbohrvaščinem, nemščinem
in italijskem jeziku, dober
strojmenec, z do-
brimi referenčami, — želi
premeniti sedanjšo mesto
tako ali posegne. — Po-
nudbe pod »Stalno mesto/
1631« na upravo »Slov.
Narodac«.

Kajigovodja,
vodčica mila, z dolgoletno
prakso, perfekten bilan-
cist, samostalen, kore-
spondent v slovenščinem,
srbohrvaščinem, nemščinem
in italijskem jeziku, dober
strojmenec, z do-
brimi referenčami, — želi
premeniti sedanjšo mesto
tako ali posegne. — Po-
nudbe pod »Sklad/1601« na upravo
»Slov. Narodac«.

Trgovcev,
soliden, samostalen, v
vseh strokah verziran, z
nekajte premoženja, —
166 primerne službe kot
poslovodaj. Gre tudi kot
odelovalci tisti družbeni
v tako podjetje. Imam
tudi veselje do potovanj
v tudi vseh vrst na do-
bre tvekde. Ponudbe pod
»Samostojen/159« na upravo
»Slov. Narodac«.

Predam

Pianino,
popolnoma nov, krasna
obliku, novejše konstruk-
cije, ceno napredno. —
Luča Števnik, Bevk 3. n.
Vrhnik. 1627

Avto!

Predam se radi selitve po
celo nizki ceni avto
»Puch 30 HP, Šestna-
tak, modern, popolnoma
nov. Posredovalcem pro-
vizija. — Naslov pove
uprava »Slov. Nar.« 1643

Pianino,
malo rabljen, kupim te-
koj — Ponudbe pod
»Dobro ohranjen/1612«
na upravo »Slov. Nar.«

Ribe
elativno in smudje ku-
puje ter plača po najvišji
ceni — E. Vaida, Čak-
ovec. Telefon 59 in 3. 4.
1520

Nevenka

v pondeljek, dne 3. marca zvečer ob pol 11.
v nežni dobi 2 in pol meseca.

SOTESKA, dne 4. marca 1924.

Zaljuboča:

Ima Franjo in Albina Štigle roj. Rusova
roditelja.

Vodjo

za reklamski eddelok pod ugodnimi pogoji
išče industrijsko podjetje. Občirne ponudbe
pod šifro „Vodja reklame“ na Marstan, Ma-
ribor.

Josip Petelinic

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.
Priporočamo na veliko in malo
galanterijo, nogavice, razne sukanice, gume,
čipke, vezenino, sprehajalne palice, kravate,
srajce, čevljarske in krojaške potrebščine.

Naj nižje cene. Postrežba točna.

ELIN 66

DRUZBE ZA ELCTR. INDUSTRIJO D. Z. O. Z.
Gradit električne centrale in naprave. Va-
lita zaloge motorjev in električnega ma-
terijala. Cene izredno nizke. Postrežba točna.
Na žaljo poseti kuhinjska brezplačna.

Ljubljana, Dunajska cesta 1 — Tel. 22.

MARIBOR, Vetrinjska ul. 11. — Tel. 239.

Gospodčna,
ki zna perfektno nemški
in slovenški jezik, neme-
ško in slovenško steno-
grafijo, se sprjemje takoj.
Predstavlja se je v Gleda-
ški ulici 8/II (ing. Peč-
lin) od 8. do 1. 1630

Mlada inteligentna
gospodčna

Šivilja
gra živat na dom vsa-
kršna dela: prevzela bi
lahko tudi službo. — Po-
nudbe pod »A. B. C.
1641« na upravo »Slov.
Narodac«.

Deklica,
17 let starca, poštenih
staršev, sprejme vse
službo. — Ponudbe pod
»Mesto ali dežela/1635«
na upravo »Slov. Narodac«.

Službo v pisarni
166 gospodinjska, — večja
slovenščinska in nemščinska
jezikova v govoru in pisavi.
Gre prvič za brezplačno. —
Ponudbe pod »Zanes-
ljiva/1607« na upravo
»Slov. Narodac«.

Trgovca,
soliden, samostalen, v
vseh strokah verziran, z
nekajte premoženja, —
166 primerne službe kot
poslovodaj. Gre tudi kot
odelovalci tisti družbeni
v tako podjetje. Imam
tudi veselje do potovanj
v tudi vseh vrst na do-
bre tvekde. Ponudbe pod
»Samostojen/159« na upravo
»Slov. Narodac«.

Kupim takoj
en vagon smrekovih, ev-
jelovih žang. Biti mora-
jo suhe in olupljene, od
4 do 8 m dolgo in od 10
do 14 cm debele, v pris-
meru prsne viščine. —
Naslov pove uprava »Slov.
Narodac«.

Wanderer-avto,
tridesetki, — moderno
opremljen, se po ugodni
ceni prodaja — Tvrda-
ška ulica 1635

POZOR! POZOR!
Ostanki za perilo
so naprodji po polovični
ali celo nizki ceni. — Ne
zamudite ugodne prilike.
— Reslice cesta št. 20.
I. nadst. desno 1639

Dve kočiji,
dve dili, kom, par sred-
njestopkih koč in razno
kotičko vprejšnje prodaja po
ugodni ceni tvekde Brez-
nik in Šeleznino, Ljubljana. —
Istotam se kupi po naj-
višji dnevnih cenah sta-
to medenino, bakar, cink
in druge kovine. 1501

Trgovca,
soliden, samostalen, v
vseh strokah verziran, z
nekajte premoženja, —
166 primerne službe kot
poslovodaj. Gre tudi kot
odelovalci tisti družbeni
v tako podjetje. Imam
tudi veselje do potovanj
v tudi vseh vrst na do-
bre tvekde. Ponudbe pod
»Samostojen/159« na upravo
»Slov. Narodac«.

Oddam sobo
v sestrični vagonu
v vagonu smrekovih, ev-
jelovih žang. Biti mora-
jo suhe in olupljene, od
4 do 8 m dolgo in od 10
do 14 cm debele, v pris-
meru prsne viščine. —
Naslov pove uprava »Slov.
Narodac«.

Oddam dve veliki
mesečni sobi
v sredini mesta, nemeho-
vani, parkirani, z elek-
trično razsvetljavo. —
Ponudbe pod »1000/1601«
na upravo »Slov. Narodac«.

Razno

Sprejmejo se
slamniki v moderno pre-
oblikovanje, beljenje in
harvanje. Popravila sv-
lenih klobukov se izdelu-
jajo točno, hčno ter po
nizki ceni. — J. Stember-
ger, Dunajska cesta 9.

Vrtnice,
nizka, triletno cepljence
40 naprednih vrst, 12 do
14 Din komad, — nudi
si občinstvu v mestu in
na delželi — Anton Fer-
rant, trgovski vrtnar,
Ljubljana, Ambrožev trg
št. 3. 1605

Zahvaljujte edino le
Ciril in Metodove vžigalice
dobijo se povsod.

Glavni založnik tvekde

IVAN PERDAN naslednik, Ljubljana.

Trgovina z železnino

BREZNIK & FRITSCH, Ljubljana

priporoča po konku-
renčnih cenah

vsakovrstno kuhinjsko posodo,
tehnicne, gospodinske in gos-
podske potreščine, orodje,
okove za pohištvo in stavbe
ter različno drugo železniško
blago. Zaloga je dalmatinske
portland cementa in karbida.

Lincoln Ford</